

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

09 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Colegiului Special al Judecătoriei Principale a RSSAM din 14 septembrie 1935, în cauza penală în privința lui

*Șevcenco Hariton xxxxx, născut în xxxxx,
originar din orașul xxxxx, domiciliat la data
condamnării în orașul xxxxx.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Colegiului Special al Judecătoriei Principale a RSSAM din 14 septembrie 1935, Șevcenco Hariton a fost condamnat în baza art.54-13 Codul penal al RSSU, la 8 ani privațiune de libertate în lagărul NKVD, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, cu confiscarea sumei de 200 ruble și a armei ridicate în cadrul percheziției.

Potrivit sentinței, inculpatul Șevcenco Hariton a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că s-a infiltrat în partidul comuniștilor fără a împărtăși ideologia acestuia, dar din interese personale. A ascuns activitatea revoluționară în cadrul armatei Denikin, a falsificat datele sale de anchetă pentru a ascunde detaliile slujbei din trecut. În cadrul armatei Denikin, a exercitat funcția de comandant cu gradul militar de sergent major. Fiind descoperită identitatea sa, el continua să falsifice actele de partid.

Tot el, fiind ulterior arestat și recunoscut în calitate de învinuit, a negat categoric acțiunile de ripostare în fața curentului revoluționar pe teritoriul Moldovei.

Conform sentinței (cauza penală nu s-a păstrat), în cadrul urmăririi penale, inculpatul Șevcenco Hariton a declarat că, fiind demobilizat în anul 1917, din armata veche, s-a înrolat într-un alt detașament, unde a efectuat serviciul militar 10 zile și cu permisiunea comandantului a plecat în orașul Bender. Din 1918 până în 1919, s-a aflat la locul de baștină și a participat la cucerirea or. Bender de la autoritățile române, apoi a plecat în or. Tiraspol și s-a înrolat în al doilea batalion al Basarabiei Sovietice, exercitând funcția de comandant de pluton și apoi comandant de companie. Ulterior s-a infiltrat în armata Denikin, unde și-a început activitatea contrarevoluționară.

La fel, potrivit sentinței, din declarațiile martorilor Lîsov, Emelianov, Porvan și Rubanosov s-a stabilit că, echipa de santinelă în care a fost primit inculpatul, era constituită exclusiv din voluntari, astfel că acesta se folosea de încrederea corpului de comandă. În curând, a avansat în funcția de comandant, a participat la atacurile asupra evreilor în satul Ianovca, a lovit câteva persoane din motiv că acestea refuzau a fi mobilizate în armata albă. Inițial inculpatul a negat toate aceste detalii.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care, invocând temeiul prevăzut de art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea sentinței Colegiului Special al Judecătoriei Principale a RSSAM din 14 septembrie 1935, cu încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Recurentul a invocat că, sentința de condamnare emisă în privința lui Șevcenco Hariton este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art.6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Șevcenco Hariton în temeiul art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, întrucât există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Șevcenco Hariton în conformitate cu art.3 al Legii RM nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis, din următoarele raționamente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Colegiului Special al Judecătoriei Principale a RSSAM din 14 septembrie 1935, Șevcenco Hariton a fost condamnat în baza art.54-13 Codul penal al RSSU.

Din conținutul sentinței rezultă, că nu a fost dovedit caracterul ilegal al acțiunilor inculpatului Șevcenco Hariton, deoarece acestea nu reprezentau o activitate îndreptată împotriva mișcării revoluționare în perioada țaristă și în timpul războiului civil, după cum prevede dispoziția art.54-13 din Codul penal al RSSU. Mai mult Șevcenco Hariton a fost judecat fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate, instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Șevcenco Hariton în baza art.54-13 Codul penal al RSSU, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Colegiului Special al Judecătoriei Principale a RSSAM din 14 septembrie 1935, în privința lui *Șevcenco Hariton xxxxx*, condamnat în baza art.54-13 Codul penal al RSSU, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestuia.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 februarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Boico Victor